

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66



Administratie:

Oudegracht 152
Postbus 114
Utrecht



Versijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

oktober/november 1969
18e jaargang

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

INHOUDSOPGAVE

	<u>blz:</u>
<u>RADIO- en TELEVISIEUITZENDINGEN</u>	76
<u>HUMANISTISCH VERBOND</u>	
Een experiment (Woord van de Week)	77
Publikaties	77/78
Landelijk Centrum voor Huwelijkscontacten	78
Congres IHEU-1970	79
<u>NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK "HUMANITAS"</u>	
Nieuwe bestuursleden	80
Congres (Hengeloosch Dagblad)	80/81
Zoetermeer (Nieuwe Haagse Courant)	81
Afscheid mevrouw Spierdijk (Rotterdams Parool)	81
<u>HUM.ST.VOOR HUISVESTING V.BEJAARDEN en</u> <u>HUM.ST. BEJAARDENHUISVESTING</u>	
Telefoonnummers/adres	82
Coornherthuis geopend (Het Binnenhof)	82
<u>ST.HUM.THUISFRONT - ST.MILITAIRE TEHUIZEN V/H H.V.</u>	
Geestelijke verzorging (jaarverslag)	84/85
<u>HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP in de P.v.d.A</u>	
Opheffing werkgemeenschap (Nieuwe Rotterdamse Courant)	86
<u>INTERNATIONAAL NIEUWS</u>	
Het tweede gesprek (Leeuwarder Courant)	86
Reis IHEU-voorzitter	87
Internationale IHEU-prijs	87
<u>VAN ALLE KANTEN</u>	
Bijna beledigd (De Telegraaf)	88
Weerwoord hierop (Het Vrije Volk)	88
Nog altijd: ds. H. Kalf	88
Humanistisch vormingsonderwijs (Schiedamse Courant)	89
Informatie-centrum militaire dienst (Twentsche Courant)	89
Gratie oorlogsmisdadigers (Algemeen Handelsblad)	89/90
Het Rosa Spier Huis geopend (De Groene Amsterdammer)	90
Marnix Gijsen gehuldigd (Het Dagblad voor West Friesland)	90/91
Ochtendgymnastiek en humanisme (De Tijd)	91
Humanistisch Mensbeeld (Propria Cures)	91
Werkstichting (Het Vaderland)	91
Woonwagens (De Tijd)	91/92
Hervormd en humanist (Nieuwe Amsterdamse Courant)	92
Boekbespreking (Tijd en Taak)	92
Uit de gemeenschappen:	
Apeldoorn (Veluws Nieuws)	92/93
Beverwijk (Dagblad Kennemerland)	93
Assen (Nieuwsblad v/h Noorden)	93
Arnhem (Velpsche Courant)	93/94
Purmerend (Noord-Amsterdammer)	94

RADIO-UITZENDINGEN

Zondag, 23 november 1969: 9.45-10.00 uur: Naomi Duveen: Turk op zondag
(Hilv.I)

Zondag, 30 november 1969: 9.45-10.00 uur: C. van Rijsinge: Zij en wij
(Hilv.I)

TELEVISIE-UITZENDINGEN

-

HUMANISTISCH VERBOND

Een experiment

In het voorjaar heeft dr. C. van Rijsinge een drietal voordrachten voor de radio gehouden, die grote belangstelling hebben gehad. Men heeft dr. Van Rijsinge thans gevraagd om wederom een paar lezingen te houden en door de gemeenschappen discussiegroepen te laten vormen opdat zoveel mogelijk mensen in het gesprek over de door Van Rijsinge gehouden inleidingen worden betrokken. Het gehele plan is gepubliceerd in het Woord van de Week van 2 november. De tekst daarvan volgt hieronder:

"Inspraak en uitpraak.

De radio-uitzendingen van 16 november en 30 november a.s. zullen voornamelijk bestaan uit twee inleidingen van dr. C. van Rijsinge, onder de titel van resp. "Welvaart, welzijn en wij" en "Zij en Wij".

Ter sprake komen de problemen van praktische en ethische aard waarmee we bij een ongebreidelde ontwikkeling van wetenschap en techniek geconfronteerd worden.

De term "inleiding" is hier letterlijk te verstaan: beide uitzendingen zijn bedoeld als stof voor discussie.

In een aantal plaatsen worden door de gemeenschappen van het Humanistisch Verbond gesprekken belegd (direkt aansluitend op de uitzending of naderhand, waarbij de tekst op een band wordt opgenomen) over de gegevens en vragen die Van Rijsinge naar voren brengt.

Vervolg.

Het is de bedoeling dat rapporteurs de belangrijkste punten die in de discussies ter sprake zijn gekomen (kort geformuleerd) opsturen naar het Centraal Bureau. Daarbij zullen van enige bijeenkomsten opnemen gemaakt worden.

Dit materiaal is uitgangspunt voor de uitzendingen van 14 en 21 december, waarin dr. Van Rijsinge op zoveel mogelijk gemaakte opmerkingen in zal gaan.

Praktisch.

Wanneer u mee wilt doen aan dit project moet u vóór 10 november aan het centraal bureau opgeven:

- a. plaats, tijd en datum van de discussie
- b. naam en adres van contactpersoon/rapporteur.

Wilt u dat we bij de uitzendingen in december rekening houden met de bij u gemaakte opmerkingen, dan dienen die op uiterlijk 8 december (liefst eerder en zo kort mogelijk geformuleerd) in ons bezit te zijn."

Publikaties

-Erasmus.

Het in samenwerking met Moussault uitgegeven boek Erasmus heeft een goede ontvangst gehad. Het telt 144 blz. en bevat 100 illustraties. De prijs bedraagt f 12,50.

-Communisme en democratie.

Als laatste in de serie "Wereldproblemen" is thans bovengenoemde brochure

verschenen. Met deze uitgave zijn thans 4 series in de reeks 'Oriëntatie' verschenen. Deze kleine boekjes, die tegen f 0,50 per stuk verkrijgbaar zijn (giro 58 t.n.v. "De Humanistische Pers") bevatten 24 - 32 blz. Wij geven hieronder een volledig overzicht.

Serie "Huwelijk en gezin"

Verkering en verloving
Trouwen
Gezinsvorming en opvoeding
Het gemengde huwelijk
Gezin en maatschappij

Serie "De mens en zijn wereld"

Atoom en kosmos
Existentie
Evolutie
Autonomie
Relativiteit

Serie "Aziatische godsdiensten"

Islaam
Confucianisme/Taoïsme
Hindoeïsme
Boeddhisme
Zen

Serie "Wereldproblemen"

Het bevolkingsvraagstuk
Welvaart-armoede
Oorlog-vrede
Het rassenvraagstuk
Communisme en democratie

In het komende jaar zal een begin worden gemaakt met 2 nieuwe series, t.w. "Mens en Politiek" en "Futorologie".

-Sex.

In december a.s. verschijnt er onder bovengenoemde titel een nieuwe uitgave van het bureau "Hoofdraadsman", die ook door het Humanistisch Verbond wordt uitgegeven (144 blz. f 3,90).

Gezien de grote belangstelling voor de vorige uitgaven in deze serie, w.o. De dood verandert, Jezus van Nazareth en Het Humanistisch Verbond, nemen wij aan dat ook deze publikatie zijn weg wel zal vinden.

-De kalender.

De verkoop van de kalender 1970 (in 6 kleuren druk) is in volle gang. Als de voortekenen ons niet bedriegen zal deze uitgave begin december uitverkocht zijn.

Landelijk Centrum voor Huwelijkscontacten

In de 2e helft van november zal de samenwerking tussen de vier levensbeschouwelijke bureaus voor huwelijkscontacten, w.o. de Humanistische Correspondentiekring voor Huwelijkscontacten, middels pers, radio en televisie worden aangekondigd. Het toekomstig adres zal zijn:

Prinsenlaan 1,
De Bilt (Utr),
telefoon (030) 76.06.30.

Tot directeur van de nieuwe stichting, waarvan de stichtingsakte inmiddels is gepasseerd, is benoemd de heer J.C.W. van der Linden, thans directeur van het R.K.-bureau voor Huwelijkscontacten.

Het aantal deelnemers zal bij de aanvang ruim 2.000 bedragen.

Congres IHEU - 1970

Er zijn inmiddels + 100 deelnemers aan het congres in Boston, die een plaats besproken hebben in het charter-vliegtuig. Zij die alsnog overwegen om aan het congres deel te nemen wordt dringend aangeraden zich omgaand aan te melden.

Wij laten voor hen nog eenmaal de tekst van de mededeling volgen:

"Van 4 t/m 9 augustus 1970 zal de IHEU zijn 5e internationale congres houden en deze keer in Boston, U.S.A.

Met een reisbureau zijn de mogelijkheden nagegaan om een groepsreis van Amsterdam naar Boston per vliegtuig te bespreken.

Bij een aantal deelnemers, dat een volle bezetting van een vliegtuig garandeert, blijken er 3 mogelijkheden (zie A, B en C).

Voor allen geldt: heenreis A'dam-Boston, 1 aug., terugreis New York-A'dam, 22 aug.

A. U betaalt + f 1.150,- voor heen- en terugreis A'dam-USA v.v., voor logies en maaltijden gedurende congresweek in Boston en voor de kosten van deelneming aan het congres.

B. Als A. plus 2 weken logies en maaltijden en een reis langs de Oostkust. Kosten + f 1.850,-.

C. Als A. plus 2 weken logies en maaltijden en een reis langs Oost- en Westkust. Op 12 augustus gaat u per vliegtuig naar de Westkust en op 21 augustus komt u per vliegtuig naar New York terug en vindt er aansluiting op de vlucht New York-Amsterdam. Kosten + f 2.200,-.

Alle prijzen zijn zo nauwkeurig mogelijk geraamd. Wijzigingen voorbehouden. Indien u voor deze reis belangstelling heeft, wilt u het dan laten weten? Daarbij graag naast uw naam en adres vermelden aan welke reis (A-B-C) u de voorkeur geeft en met hoeveel personen u denkt me e te gaan.

Uw voorlopige aanmelding te richten aan IHEU, postbus 114, Utrecht. Bij voldoende deelnemers zal tot definitieve boeking worden overgegaan. Wanneer er meer aanmeldingen zijn, dan er plaats is, zullen deze in volgorde van binnenkomst worden afgewerkt. Betaling vindt eerst plaats na definitieve boeking."

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK
WERK "HUMANITAS"

Nieuwe bestuursleden

Tot nieuwe bestuursleden werden gekozen, tijdens het congres van Humanitas, dat op 25 en 26 oktober te Enschede werd gehouden:

"De heer W. de Haas uit Amsterdam en de heer J. Witteveen uit Spijkenisse, in plaats van de aftredende hoofdbestuursleden mr. G. Ebbeling en de heer L.P.G. Nelemans."

Congres

Het Hengeloosch Dagblad van 27 oktober gaf een uitvoerig verslag van bovengenoemd congres, waar wij graag het volgende aan ontleen:

"De Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk "Humanitas" wil ook in de toekomst het eigen gezicht behouden. Wel zal het bestuur van deze vereniging contacten leggen met andere organisaties voor maatschappelijk werk. Die contacten mogen echter niet tot een fusie leiden, wanneer de eigen identiteit daarmee zou worden bedreigd.

Tot deze uitspraak kwamen de leden van Humanitas dit afgelopen weekeinde in het tweejaarlijks congres, dat dit keer in de Twentse Schouwburg in Enschede gehouden werd. Het was een congres, dat rijk was aan resoluties. Zaterdag was er het verzoek alle krachten te mobiliseren om de sociale hulpverlening (vrijwilligerswerk) naar voorbeeld van de Enschedese organisatie Tot uw dienst meer van de grond te krijgen. Voorgesteld werd op de eerste congresdag voorts, te komen tot schaalvergroting door bundeling van afdelingen, die samen een leidinggevende vrijwilliger voor de sociale hulpverlening zouden kunnen aantrekken.

Zaterdagavond werd na ampel overleg besloten, niet in te gaan op een voorstel uit de vergadering, de naam Humanitas te veranderen. In het voorstel werd gesproken over een spraakverwarring met het Humanistisch Verbond. Ook tegen de idee, de statuutbepaling, dat Humanitas zich voor buitenkerkelijken in zet, te schrappen, bleek de vergadering bezwaren te hebben.

Wet nodig.

Langdurig werd op het congres ook gesproken over de gedachten die de minister van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk heeft over de samenlevingsopbouw. Er werd een resolutie aangenomen om de Tweede Kamer ervan op de hoogte te stellen, dat Humanitas voor het werk van de samenlevingsopbouw de voorkeur blijft geven aan functionele organen (zoals Humanitas) boven zogenaamde territoriale kaders (wijkorganen en dorpsraden). Humanitas zou de hele zaak van de samenlevingsopbouw graag in een wet geregeld willen zien.

Een derde resolutie had betrekking op het in contact treden met andere organisaties voor maatschappelijk werk. Een vierde resolutie bracht tot uitdrukking dat de vereniging geen fusie met andere organisaties wenst, als daarmee de eigen identiteit zou worden aangetast.

Op het congres werd verder een interim-rapport over de organisatiestructuur van de vereniging ter sprake gebracht. Daarbij kwam de wenselijkheid

naar voren voor het beroepspersoneel van Humanitas een apart instituut te creëren en om beroepskrachten meer inspraak te geven in het bestuursbeleid."

Het gewest Drenthe deelt het volgende mee:

- "1. Wij hebben de heer B.J. Buhre, tot nu toe maatschappelijk-werkadviseur van ons Gewest, per 1 september 1969 benoemd tot directeur van het Gewest.
2. De heer P.W.J. Sentener, thans nog wonende te Oosterwolde (Fr), is per 1 september 1969 zijn werkzaamheden als maatschappelijk-werkadviseur in dienst van het Gewest begonnen.
3. Naast de heer C. de Jong te Hogeveen en de heer J.H. van Leeuwen te Emmen, beiden reeds als maatschappelijk werker in regionaal verband in ons Gewest werkzaam, respectievelijk voor Zuid-West en Zuid-Oost-Drenthe, is per 1 september 1969 mevr. A.H. Ike-ter Borg, Paaskamp 12 te Roden, tel. (05908) 9650, als maatschappelijk werkster voor Noord-Drenthe in dienst van het Gewest getreden, meer in het bijzonder ten behoeve van het werk in de afdeling Noordenveld.
4. Het buro van het Gewest is per 1 oktober 1969 gevestigd in een van de torenflats in de wijk "Vredeveld" te Assen.
Adres: Speenkruidstraat 279, Assen, tel. (05920) 11121."

Zoetermeer

Aan de Nieuwe Haagse Courant van 14 oktober ontleen wij:

"Tijdens een bijeenkomst in één van de zalen van de Morgensterkerk werd de afdeling "Zoetermeer" van de Ned. Ver. voor Maatschappelijk Werk "Humanitas" opgericht.

Na een kort welkom door de voorzitter van het voorlopig bestuur, de heer J. Wilschut, volgde een uiteenzetting over doel en werkwijze van "Humanitas" door de heer J. Terlouw, adjunct-directeur van het landelijke Centraal Bureau van de vereniging."

Afscheid mevr. Spierdijk

Het Rotterdamsch Parool van 6 september:

"Tijdens een druk bezochte receptie gisterenmiddag in het Beursgebouw nam mevrouw J.H. Spierdijk-Groenendijk afscheid van de Ned. Ver. voor Maatschappelijk Werk "Humanitas".

Mevrouw Spierdijk was als maatschappelijk werkster sinds 1952 aan Humanitas verbonden. De laatste jaren specialiseerde ze zich in de kinderscherming. Zij was de eerste bezoldigde functionaresse van Humanitas. "Mevrouw Spierdijk heeft bijzonder belangrijk werk verricht voor de opbouw van de vereniging," aldus de heer G. Maters, voorzitter van de vereniging Humanitas, die meedeelde, dat mevrouw Spierdijk de vereniging voorlopig adviserend zal blijven bijstaan. De heer L.J. Dijkers, directeur van de st. Humanitas, noemde mevrouw Spierdijk "de moeder van Humanitas".

HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN
BEJAARDEN en
HUMANISTISCHE STICHTING BEJAARDENHUISVESTING

De directie deelt mede, dat de telefoonnummers gewijzigd zijn in:

020 - 71 11 12.

Het adres luidt: Wouwermanstraat 42
Amsterdam 1007.

Coornherthuis geopend

Het Binnenhof van 12 september schreef naar aanleiding van het Coornherthuis:

"Na een bouwtijd van ongeveer drie jaar zal het Humanistische Bejaarden-centrum "Het Coornherthuis" aan het Erasmusplein te Den Haag zaterdagmorgen door burg. mr. V.G.M. Marijnen van Den Haag officieel geopend worden. Met de bouw en de inrichtingskosten is dan een bedrag gemoeid geweest van ruim tien miljoen gulden.

Het tehuis - bestemd voor buiten-kerkelijken - biedt plaats aan 300 personen. Voornamelijk zijn nu mannen en vrouwen opgenomen met een gemiddelde leeftijd van plm. 80 jaar. Het tehuis bevat 255 éénpersoonskamers en 21 tweepersoonskamers. Het enige jaren gedachte en thans ook gebouwde bijgebouw voor een PTT-kantoor zal een "medebewoner" moeten krijgen omdat de ruimte te groot is voor de inmiddels gereorganiseerde postbestelling. De bouw is tot stand gekomen door de NCHB, de Ned. Centrale voor Huisvesting van Bejaarden te Amsterdam. De architecten waren: Joan B. Lürsen en A. van Haaren te Den Haag; de aannemer: de Habo te Den Haag.

De "omzet" in dit tehuis laat zich berekenen op 2,3 miljoen gulden per jaar. Naar de voorzitter, de heer C.M. Swiebel, van de Stichting Coornherthuis - die huurster geworden is van de NCHB - meedeelde, is dit tehuis het enige humanistische tehuis in Den Haag. Pogingen worden gedaan voor een tweede tehuis en daarnaast nog een derde tehuis te Zoetermeer. Het doel van de stichting is: een tehuis voor buitenkerkelijke bejaarden, waar de bewoners een zo groot mogelijke vrijheid genieten. De bouw heeft een lange voorbereidingstijd gehad. Feitelijk is nu een te groot tehuis gebouwd op een te kleine strook grond (een halve hectare). Er is nu te weinig tuin en er zijn te weinig zelfstandige flatjes, waarvan een grote behoefte bestaat.

Ziekenafdeling.

De ziekenafdeling telt 26 bedden, maar door het geringe aantal zieken zullen de betreffende kamers ook bestemd worden voor pension. Het gebouw bevat een grote en een kleine recreatiezaal, een biljartzaal, een hobbyruimte, een bibliotheek (4000 zelfmeegebrachte boeken, die voor een ieder te gebruiken zijn), een kap- en pedicuresalon, 'n levensmiddelenwinkel en een centrale badafdeling. In alle flats is een eigen toilet en een kitchenette. De warme maaltijden krijgt men (in de keuze van eten is men vrij) op de kamer. Voor broodmaaltijden moet men zelf zorgen.

Een merkwaardigheid is, dat de keuken zich op de dertiende etage bevindt; dit vanwege de luchtjes, die anders naar boven zouden komen. Ook heeft men daardoor minder ruimte nodig voor de (keuken) schoorstenen. De heer Swiebel wees er gisteren nog op, dat de inzichten voor bejaardentehuizen zich aanhoudend wijzigen. Zo blijkt de liftencapaciteit te klein.

Wat het eten betreft is men vrij, evenwel met die restrictie dat men geen etenswaren naar binnen mag brengen. Men kan eten via de keuken of zelf eten klaar maken, gekocht in de winkel, die beneden in het gebouw aanwezig is.

Het aantal ordemaatregelen is zo gering mogelijk gehouden overigens: geen vaste bezoeken en geen tijden voor thuiskomst. Men is erin geslaagd voldoende personeel aan te trekken. Tachtig mensen zijn in dienst: omgerekend in volledige dagtaken: zouden dit er "slechts" 68 behoeven te zijn.

2200 aanmeldingen.

Het tehuis heeft 2200 aanmeldingen gehad voor huisvesting, waarvan 150 van buiten Den Haag. Men heeft sterk moeten selecteren. Vele bejaarden hebben woningen in Den Haag achtergelaten, die soms bestonden uit 4, 5 en 6 kamers. Ongeveer 20 tot 25 procent kan de pensionkosten zelf bekostigen; de rest krijgt boven de AOW een uitkering middels de Bijstandswet. De huidige pensionprijs per persoon bedraagt: 625 gulden per maand."

.
..

STICHTING HUMANISTISCH THUISFRONT
STICHTING MILITAIRE TEHUIZEN VAN HET HUMANISTISCH THUISFRONT

Het jaarverslag van deze organisaties over 1968 werd uitgebracht. Onder het hoofdstuk Geestelijke Verzorging lezen wij:

"Publikaties.

EGO. In de afgelopen jaren heeft het maandblad veel aandacht getrokken. Er is nog al eens over gediscussieerd, terwijl er veel reacties zijn binnengekomen. De oplage bedraagt 8.000 exemplaren. Ruim 5.000 militairen lezen het blad na zelf een abonnement aangevraagd te hebben.

Boekwerkjes.

Eind 1967 is het boekje "Het Humanistisch Verbond" verschenen dat voor een kleinere kring bestemd is.

In december 1968 is het boekje "De dood verandert" verschenen. Afgaande op de reacties die tot nu toe zijn binnen gekomen, is ook deze uitgave bijzon- der goed ontvangen.

ORIENTATIE. In deze serie zijn in de loop van 1968 de deeltjes "Confucianisme" en "Hindoeïsme" van de reeks "Aziatische Godsdiensten" verschenen. Van de reeks "Wereldproblemen" verschenen de deeltjes "Oorlog en vrede" en "Welvaart-Armoede". De oplage van deze serie bedroeg in 1967 5.000 exemplaren, bestemd voor militairen. Door toename van het aantal deelnemers is de oplage nu gegroeid tot 6.500 exemplaren. Tot nu toe verschenen 18 deeltjes in deze serie.

Veranderingen.

1. In 1968 heeft de in 1967 ingevoerde nieuwe regeling waarbij iedere militair die moet opkomen een formulier krijgt waarop hij of zijn ouders moeten invullen welke soort geestelijke verzorging hij wenst, voor ons gunstig gewerkt. De oude regeling was dat alleen voor humanistische geestelijke verzorging een speciale aanvraag ingevuld moest worden.
2. Het verzoek om, gezien de voortdurende stijging van het aantal deelnemers, een negende en tiende raadsman aan te stellen is uiteindelijk op 9 december 1968 door de minister ingewilligd. Voorgesteld voor deze functie zijn de heren C.J. van Es en J. Duijnhouwer. Zij hebben per 1 maart 1969 hun werkzaamheden aangevangen.
3. Voorheen werden de militairen in Duitsland regelmatig bezocht door de hoofdraadsman. Daar het aantal deelnemers ook in Duitsland zich constant uitbreidde en bovendien grote groepen deelnemers onbezocht bleven is met toestemming van de minister op 1 januari 1968 de heer W.J. Stuyver met de geestelijke verzorging van de militairen in Duitsland belast en per die datum overgeplaatst naar Seedorf. Hij zal daar 3 à 4 jaar blijven. Het aantal deelnemers is inmiddels gegroeid van ongeveer 300 in begin 1968 tot ongeveer 500 per 31 december 1968."

Voorts nemen wij uit het jaarverslag het slotwoord voor u over:

"De perspectieven voor de organisaties die militaire tehuizen exploiteren zijn niet stralend. Dat zijn zij nimmer geweest, maar er doemen nu duide-

lijk donkere wolken op.

De exploitatiekosten vertonen een snelle stijging, de opbrengsten blijven hierbij ten achter; de verliezen worden groter.

Schaalvergroting, concentratie en misschien ook specialisatie zouden hier het antwoord op moeten zijn.

Zoals reeds vermeld, hebben wij getracht te komen tot samenwerking met de twee confessionele organisaties. De door ons gedachte samenwerking met Pro Rege blijkt in ieder geval niet mogelijk te zijn. Onze bespreking met het K.N.T. moet nog voortgezet worden. Gevreesd moet echter worden dat de oprichting van een algemene organisatie voor militaire tehuizen, waar de grote stromingen elkaar in respect kunnen ontmoeten, voorlopig nog niet bereikbaar zal zijn.

Met een open oog voor de ontwikkelingen, zowel op het gebied van het geestelijk leven als van de materiële mogelijkheden, blijven wij bereid te zoeken naar vormen van samenwerking die aansluiten bij opvattingen die in ons werk sterker worden en die materieel een betere grondslag aan het werk zouden geven.

Zolang evenwel de hiervoor bedoelde samenwerking in een algemene organisatie niet mogelijk blijkt te zijn, menen wij voort te moeten gaan op de ingeslagen weg en zullen wij onze zorg blijven geven aan militaire tehuizen die naar sfeer en openheid levende getuigenissen zijn van het bewust - buitenkerkelijk, modern - humanistische deel van ons volk.

Wij willen hierbij niet onvermeld laten dat wij nog steeds een achterstand in te halen hebben. Wij denken hierbij vooral aan de geringe plaats die voor ons in het recente verleden is ingeruimd bij de toewijzing van tehuizen in Duitsland. Aan het inhalen van deze achterstand dienen wij onze aandacht te besteden.

Wij menen, door zo te handelen, geheel in de geest te blijven van allen die ons werk ondersteunen. Wij rekenen er op, ook in volgende jaren deze steun te mogen blijven ontvangen.

Het bestuur van de stichtingen Humanistisch Thuisfront en Militaire Tehuizen van het Humanistisch Thuisfront,
dr. E. Nordlohne, secretaris,
P. Koome, penningmeester."

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP in
de Partij van de Arbeid

De Nieuwe Rotterdamse Courant van 8 oktober schrijft:

"De Humanistische werkgemeenschap in de Partij van de Arbeid heeft onlangs in een vergadering besloten haar werkgemeenschap op te heffen. De Katholieke werkgemeenschap in de PvdA had hiertoe half september al besloten. Alleen de Protestants-christelijke werkgemeenschap heeft nog geen besluit tot opheffing genomen. Wel neemt zij evenals de leden van de voormalige andere werkgroepen deel aan het overleg voor het vormen van een nieuwe bezinningsorganisatie."

...

INTERNATIONAAL NIEUWS

Het tweede gesprek

De Leeuwarder Courant van 23 augustus meldt:

"Het tweede gesprek tussen marxistische en niet-marxistische humanisten, dat in het Joegoslavische Hercegnovi is gehouden, is een succes geworden. De 35 humanisten (filosofen, politici enzovoort) uit de Verenigde Staten, Engeland, Frankrijk, België, Nederland, Duitsland, India, Joegoslavië, Tsjechoslowakije, dat na de dialoog, die een week duurde, een grote mate van overeenstemming bestond over fundamentele zaken. Er werden geen dogmatische standpunten verkondigd. Marxisten en niet-marxisten leerden van elkaar. Marxisten leerden van hun collega's uit het Westen een en ander over de burgerlijke vrijheden in hun landen. Niet-marxisten laten blijken, dat ook zonder geweld sociale vooruitgang kan worden bereikt. De dialoog wordt volgend jaar augustus voortgezet in Boston."

Reis IHEU-voorzitter

Prof.dr. J.P. van Praag heeft, in zijn functie als voorzitter van de IHEU, in oktober een reis gemaakt naar landen achter het "ijzeren gordijn". Hij bezocht achtereenvolgens Bratislava, Boekarest en Belgrado, in welke steden hij een serie lezingen gehouden heeft. Zijn gehoor bestond voornamelijk uit academisch gevormden, onder wie vele hoogleraren. Er ontstonden diepgaande discussies en er werd een basis gelegd voor verder contact. Te Parijs heeft de IHEU-voorzitter nog gesproken voor leden van het "Institut de l'Homme", namens welk instituut prof. Niel aanwezig was. Ook hier ontstond zich een levendige discussie; opvallend daarbij was de bijdrage van enkele studenten uit Arabische landen.

Internationale IHEU-prijs

"Het bestuur van de Internationale Humanistische Ethische Unie (IHEU), waarin vertegenwoordigd zijn 34 organisaties in Europa, Noord- en Latijns Amerika, Afrika, Azië, Australië en Nieuw Zeeland, heeft besloten tot de instelling van een in principe vierjaarlijkse prijs voor uitzonderlijke verdienste jegens de mensheid.

De prijs zal voor het eerst worden toegekend ter gelegenheid van het vijfde IHEU-wereldcongres, dat in augustus van het volgend jaar in de Amerikaanse stad Boston zal worden gehouden. In aanmerking komen zowel individuele personen als particuliere instellingen en regeringen. Het al dan niet aanhangen van de humanistische beginselen speelt voor de toekenning van de prijs geen rol.

De benoeming zal plaats vinden op voordracht van een internationale commissie van vooraanstaande ethische humanisten, bestaande uit: dr. Jerome Frank (VS), dr. Gerald Wendt (VS), K. Schrader (Duitsland), Lord Ritchie-Calder (Engeland), dr. H. Bonger (Nederland) en mr. Justice V.M. Tarkunde (India). Kandidaatstelling met overlegging van relevant bewijsmateriaal kan geschieden tot 31 december van dit jaar bij het secretariaat van de IHEU, postbus 114 te Utrecht.

De IHEU-prijs kan worden toegekend voor onder meer prestaties op het gebied van het wereldbevolkingsvraagstuk, de wereldvrede, het hongerprobleem, het democratiseringsproces, de ontwikkeling van vormingsactiviteiten en de verbreiding van de ethische gedachte, en het behoud van een behoorlijk leefklimaat."

VAN ALLE KANTEN

Bijna beledigd

Het christelijk-historisch Eerste Kamerlid prof. Van Hulst ademt graag kruitdamp en krijgt daarvoor de kans in zijn partij, zo zegt hij in een interview met De Telegraaf van 20 september. Een van de zaken waar het Eerste Kamerlid zich bijzonder aan geërgerd heeft is de Lenin-herdenking:

"Ook heb ik de minister erop attent gemaakt, dat uitgerekend de UNESCO Lenin volgend jaar gaat herdenken als de grote humanist. Dit is lachweken en bijna beledigend voor Lenin. Hem voor te stellen als een humanist. De Nederlandse regering zal nu stappen ondernemen om deze herdenking te voorkomen."

Het Vrije Volk van 13 augustus komt met een weerwoord:

"Wat iemand, voor wie premier Vorster van Zuid-Afrika ongetwijfeld een "vooraanstaand christen" is, erop tegen kan hebben dat Lenin een "vooraanstaand humanist" wordt genoemd, is ons niet duidelijk. Maar we zijn ervan overtuigd dat het minister Luns maar al te duidelijk is. Die kent zulke pappenheimers van dichtbij."

Nog altijd: ds. H. Kalf

Nog altijd gaat ds. Kalf de boer(in) op met zijn lezing: "Humanisme, de vijand op pantoffels". Ook onlangs sprak hij weer voor een afdeling van de Christen Vrouwenbond; toch valt het op dat de vijand voor ds. Kalf blijkbaar wat hoorbaarder loopt op die pantoffels, of dat ds. Kalf de sluipwegen minder angstwekkend vindt:

"Hij stelde daarbij dat het humanisme onmerkbaar en onhoorbaar op de christenmensen ingeslopen komt als denkrichting van de wereld van de toekomst, behalve voor hen, die God waarlijk kennen en dienen. Het aantal secten en scheuringen groeit met de dag. Er zijn velen, die met kerk, geloof en godsdienst gebroken hebben en velen, die zo maar voortleven. Het humanisme is geen godsdienst doch een levensbeschouwelijke richting, die begonnen is bij geleerden, die aanvankelijk vaak godsdienstig gezind waren, en kunstenaars en heeft zich ook ontwikkeld onder studenten en arbeiders, die wel de liefde prediken, maar niet die van Christus.

Van de humanisten gaat heel wat activiteit uit in hun wereldbeweging; een pendant van de Wereldraad van Kerken, welke laatste tracht de goede werken te doen uit Gods geboden. Humanisme gaat niet uit van Gods woord, maar streeft naar de ideale menselijkheid.

De liefde tot God en tot de naaste zijn de grootste geboden, doch het humanisme prediken wel die tot de naaste, maar niet die tot God. Daarom acht ds. Kalf deze levensbeschouwing een sluipend gevaar voor de christenwereld, waarvoor hij nadrukkelijk waarschuwt, zonder nochtans duidelijk te stellen, dat er onder de humanisten wel degelijk heel goede mensen schuilen, die echter van een verkeerd liefdesprincipe uitgaan naar zijn oordeel."

Humanistisch vormingsonderwijs

De Schiedamsche Courant van 27 september schrijft onder meer:

"Sinds het nieuwe cursusjaar bestaat op de Willem de Zwijgerschool voor mavo I en II de gelegenheid tot het volgen van humanistisch vormingsonderwijs. De behoefte hieraan bestond al geruime tijd, omdat tot nu toe alleen protestanten en katholieken de mogelijkheid hadden, hun kinderen op openbare scholen geestelijk vormingsonderwijs te laten volgen. Buitenkerkelijke ouders en levensbeschouwelijke organisaties op niet-confessionele grondslag zoals het Humanistisch Verbond achtten deze toestand ongewenst. Ook vele geestelijken waren weinig gelukkig met de bestaande situatie, omdat zij geestelijke vorming een zaak vinden, die het best kan worden "uitgevoerd" door iemand uit het eigen geestelijk klimaat."

Informatie-centrum militaire dienst

Aan de Twentsche Courant van 9 oktober ontleen wij o.a.:

"Het Informatie-centrum militaire dienst aan de Schalkburgerstraat 25 in Hengelo mag zich sedert de start in mei j.l. in een goede belangstelling verheugen. Het centrum, dat werkt onder verantwoordelijkheid van de Raad van Kerken en het Humanistisch Verbond, heeft in de korte tijd van haar bestaan reeds 45 personen geholpen met informatie en daadwerkelijke hulp.

De bezoekers zijn meest jongelui, die nog voor de vervulling van hun militaire dienst staan.

Het grootste deel daarvan wordt gevormd door studerende middelbaar en hoger beroepsonderwijs. Een ander deel door jongens die met een lager-technische opleiding reeds werkzaam zijn in het bedrijfsleven. De meeste vragen betreffen uitstel van eerste oefening i.v.m. voortgezette studie (12) en vrijstelling (10). Verder worden informatie ingewonnen over bijv. vervroegd ontslag uit militaire dienst voor studie, plaatsing bij onderdeel dat aansluit op studie, herkeuring, alternatieve dienstplicht, uitstel herhalingsoefeningen studiemogelijkheden in dienst.

Het centrum heeft bemiddeld bij aanvragen om vervroegde keuring, contacten leger-geestelijken, vervroegd ontslag, kostwinnersvergoedingen.

Met enkele bezoekers hadden gesprekken plaats over beroep op de wet gewetensbezwaren, ontwikkelingswerk, huwelijksmoeilijkheden door militaire dienst, beroepsdienst, mogelijkheden om als kort-verbandvrijwilliger in dienst te gaan. Een aantal bezocht het centrum meerdere malen. De gesprekken vinden plaats met een aantal bezoekers tegelijk of samen met hun ouders."

Gratie oorlogsmisdadigers

Een artikel in "Mens en Wereld" over mogelijke gratie voor "de drie in Breda" is in vele bladen geciteerd. Wij nemen het Algemeen Handelsblad van 11 oktober over:

"Niet een wetswijziging maar gratiëring is de vraag, die van het begin af aan centraal had moeten staan, aldus Mens en Wereld, de uitgave van het

Humanistisch Verbond, naar aanleiding van de discussie rond de vrijlating van de drie Duitse oorlogsmisdadigers die nog in Breda gevangen zitten. Vergiffenis schenken is iets anders dan het verruimen van wettelijke grenzen; gratie brengt de discussie op een heel ander niveau en maakt het lot van drie onmensen tot een menselijk probleem. Het dilemma komt op deze wijze dichterbij ons dan wanneer wij er een politieke stijdvraag van maken. Vrijlating zou volgens Mens en Wereld pas een positieve daad zijn als onze samenleving dat bewust op kan brengen in plaats van het als een beleddiging te ervaren. Vrijlating als bewuste daad van vergiffenis zou zelfoverwinning in zich herbergen: "Zolang Nederland dit niet kan opbrengen zou vrijlating een zinloos gebaar zijn." (ANP).

Het Rosa Spier Huis geopend

De Groene Amsterdammer van 25 oktober besteedt veel aandacht aan de opening van het Rosa Spier huis:

"Het Rosa Spier huis is geen thuis voor bejaarden in de gangbare zin van het woord. "Het is gebouwd door de Humanistische Bouwstichting Bejaardenhuisvestingen, een toegelaten instelling ingevolge de Woningwet. Daardoor, en door de bijzonder toegewijde medewerking van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening werd het mogelijk uit hoofde van de Woningwet de stichtingskosten voor 7/11 met Rijksvoorschotten te financieren". Dat moet allemaal veelbelovend geklonken hebben voor de initiatiefnemers en de architecten die willen proberen een bouwwerk te maken dat aan hun verwachtingen enigszins kon voldoen. Maar wanneer men de gebaande paden voor dergelijke "tehuizen" niet wenst te volgen waren de toezeggingen niet voldoende. Het woord "bejaardentehuis" is voor velen terecht een verschrikking geworden, al heeft men in de gebouwen ook voor goede sanitaire voorzieningen gezorgd. Het is zeker een verschrikking voor intellectuelen, wat men dan ook onder dat woord wil verstaan; schrijvers, beeldhouwers, musici of acteurs, kortom voor al die lieden die hun leven lang gewend waren een vrij, zelfstandig patroon van leven en denken te volgen, een patroon dat voor hen de kern van het leven zelf betekent.

Met dergelijke eigenzinnige lieden weet de wet geen raad en de overliden die aan de bron van de Rijksgeldmiddelen plegen te staan weten dat helemaal niet, zodat het er op neer komt dat men is aangewezen op het vernuft, de visie en het doorzettungsvermogen van enkelingen om het schijnbaar onmogelijke ten slotte toch weer mogelijk te maken. Mw. H.A. Polak-Schwarz heeft op dit gebied reeds een indrukwekkende lijst van sociale activiteiten weten te ontplooien, en het lintje waarmee ze officieel werd beloond, was dan ook echt helemaal verdiend."

Marnix Gijsen gehuldigd

Het Dagblad voor West Friesland van 22 oktober schrijft over de huldiging van de grote Vlaamse schrijver Marnix Gijsen het volgende:

"Ter gelegenheid van de zeventigste verjaardag van de bekende Vlaamse romancier Marnix Gijsen, vond in het letterkundig museum te Den Haag een bijeenkomst plaats die werd bijgewoond door de ambassadeur van België, vertegenwoordigers van het ministerie van cultuur, en talrijke bekende personen uit de wereld der letterkunde.

Prof.dr. Garmt Stuiveling zei in zijn openingswoord, dat de Belg Marnix Gijsen na een katholieke jeugd overging tot het humanisme, de poëzie in de steek liet voor het proza, Europa diende in Amerika, maar ondanks zijn voorkeur voor de Franse cultuur en het Engels, dat hij jarenlang dagelijks sprak, de eenheid terugvond door zijn oeuvre te schrijven in de hem zo dierbare Nederlandse taal, waarvoor wij hem niet voldoende dankbaar kunnen zijn. Gijsen, die enkele bijzonderheden vertelde over zijn ontmoetingen met Nederlandse schrijvers in Nederland en later in Amerika, zei dat hij zich een gelukkig man kon noemen, omdat hij de illusies van zijn jeugd had kunnen realiseren.

De beide uitgevers van het werk van Gijsen, de heren E.W.P. van Dam van Isselt en D.W. Bloemena, boden de schrijver een door Paul Citroen getekend portret aan en het eerste exemplaar van zijn verzamelde gedichten. Drs. G. Borgers, directeur van het Letterkundig Museum, nodigde de aanwezigen uit om de tentoonstelling over "Leven en werk van Marnix Gijsen" te bezichtigen, die in de bovenzalen van het museum was ingericht."

Ochtendgymnastiek en humanisme

In De Tijd van 21 oktober begon een vraaggesprek met de heer Ab Goubitz (die al bijna 25 jaar de aandacht trekt met zijn programma "Ochtendgymnastiek" 's morgens vroeg om tien over zeven) met de volgende zinsneden:

"MIJN LEEFREGEL? Het vroege opstaan. En ik ben een humanist. Dat zegt over mij iets over een bepaalde inhoud en een bepaalde taak. Lichaamsopvoeding is voor mij ook een geestesopvoeding. Ik werk graag voor de gemeenschap. Ik ben echt geen individualist, laat ik het zo stellen."

Humanistisch Mensbeeld

Aan Propria Cures van 18 oktober ontleen wij:

"HUMANISTISCH CONTACTORGAAN VOOR STUDENTEN HUMANISTISCH MENSBEELD.

Met dit onderwerp wil een studiegroepje zich dit jaar bezighouden. Een aantal alternatieve anthropologieën zal getoetst worden aan enkele actuele thema's, zoals sexualiteit en machtsverhoudingen binnen maatschappij en universiteit.

Iedere belangstellende, die mee wil doen en de energie op brengt een briefkaartje te sturen aan: A. Nieuwland, Jan Willem Brouwersstraat 18, ontvangt een uitnodiging voor een oriëntatie-avond."

Werkstichting

Het Vaderland van 18 oktober bracht het volgende bericht:

"Als een van de nieuwe werkstichtingen van het Humanistisch Verbond is in Utrecht de Humanistische Stichting voor de Geestelijke Volksgezondheid opgericht. De stichting stelt zich ten doel vanuit een humanistische achtergrond bij te dragen tot de gedachtenvorming omtrent en de bevordering van activiteiten op het gebied van de geestelijke volksgezondheid."

Woonwagens

De Tijd van 27 augustus schrijft:

"HERVORMDE, gereformeerde, roomskatholieke en humanistische instellingen op het gebied van het woonwagewerk hebben een gemeenschappelijke vaste commissie van contact en overleg ingesteld. De activiteiten richten zich op het welzijn van de woonwagebewoners, op gemeentelijke standplaatsen of regionale woonwagencentra."

Hervormd en humanist

Prof. A. Mulder zet in een vraaggesprek met Kerk en Wereld (en de Nieuwe Apeldoornse Courant van 30 augustus citeert) zijn bezwaren uiteen tegen de VPRO. Hij komt daarin o.a. tot deze uitspraak:

"Mijn bezwaar geldt de manier waarop men bij de VPRO met mensen omgaat. Laat mij de zaak principieel stellen: ik ben hervormd en dat betekent voor mij dat ik humanist ben. Humanisme betekent voor mij: respect voor de medemens in het geestelijk en het maatschappelijke leven. Nu heb ik geen enkel bezwaar tegen provoceren of schokken, maar men mag niet schokken met de opzet zijn medemens schade te doen, of wetende dat men zijn medemens schade zal doen".

Boekbespreking

Tijd en Taak van 4 oktober, onafhankelijk weekblad voor evangelie en socialisme, wijdt een lange beschouwing aan het boek van de heer Schonk: "Humanisme, ook uw kijk op het leven?" Wij citeren:

"Tenslotte nog een paar opmerkingen over de implicaties van het humanistische "geloof" voor maatschappelijke problemen. Zijn humanisten links of rechts? Zijn zij politiek in te delen? Volgens het boekje erkennen de humanisten per definitie de gelijkwaardigheid van de rassen, waar christenen op grond van verschillende bijbeluitleg twee kanten op zouden kunnen. Een duidelijk antwoord op genoemde vragen wordt geformuleerd in een andere uitgave van het humanistisch verbond, te weten het rapport "humanisme en arbeid". "Het is dat (humanistische) waardebesef, dat uitmondt in normen en doeleinden voor het eigen leven en voor het menselijk samenleven. Deze nadere concretisering is echter niet in die mate voor alle humanisten gelijk, dat men in politici van de humanistische maatschappijbeschouwing kan spreken". Bij alle verschillen, vinden we hier dus een overeenkomst tussen christenen en humanisten. Zij het dan ook dat deze opvatting bij de humanisten meer principiëel uit andere vooronderstellingen volgt, terwijl vele christenen hun waarheid voor de waarheid houden, daarbij de Bijbel hanterend als spoorboekje. Maar ook dat is in vele opzichten een aflopende zaak."

Uit de gemeenschappen

Vele gemeenschappen belegden in de afgelopen weken de eerste bijeenkomst van het seizoen 1969/1970. Wij vermelden in het kort enkele bijzonderheden: In Apeldoorn sprak de nieuwe voorzitter mr. M.G. Rood; het Veluws Nieuws van 29 augustus schrijft er over:

"Apeldoorn geniet hiermee een primeur, want het is voor de eerste maal dat mr. Rood in zijn kwaliteit als voorzitter van het hoofdbestuur een

spreekbeurt vervult. Hij komt in verscheidene gemeenschappen in het komend winterseizoen spreken bij wijze van kennismaking.

Het bestuur van de gemeenschap Apeldoorn wil, nu mr. Rood, die bekend staat als een zeer begrijpelijk en prettig spreker, komt spreken, deze openingsavond een openbaar karakter geven. Iedereen - ook anders denkenden - is welkom. Men heeft ook het Beraad van Kerken, waarin alle kerkgenootschappen zijn vertegenwoordigd - uitgenodigd. Er zal ruim gelegenheid worden geboden voor discussie, zoals dat overigens ook op de overige lezingen en bijeenkomsten van het Humanistisch Verbond bestaat."

De heer P. Spigt beet het spits af in Beverwijk: het Dagblad Kennemerland van 16 oktober schrijft:

"Gisteravond heeft de heer P. Spigt uit Amsterdam voor het Humanistisch Verbond een lezing gehouden over "Humanist en de tragiek van het leven", waarvoor een goede belangstelling bestond. In deze lezing, die met grote aandacht werd gevolgd, ging de spreker terug naar ongeveer het begin van de jaartelling, het leven van Christus en de betekenis die de mensen aan deze figuur toeschreven door niemand minder dan Shakespeare."

Laurens ten Cate sprak in Assen, het Nieuwsblad van het Noorden van 24 oktober zegt er over:

"In een druk bezochte bijeenkomst, gisteravond in Bellevue, uitgaande van de Asser gemeenschap van het Humanistisch Verbond, sprak Laurens ten Cate over democratie en schijndemocratie.

Hij stelde, dat de meerderheid van de Nederlandse kiezers onvoldoende geïnformeerd is en te weinig oordeelsvermogen bezit, nu tot een verantwoorde politieke keuze te komen. Dit geldt in sterke mate bij vraagstukken op nationaal terrein. "De vertrouwenslieden in het parlement beschikken echter niet over voldoende informatie betreffende het regeringsbeleid en alternatieve mogelijkheden. De parlementaire controle is daardoor ontoereikend." Voor een betere functionering van het politieke bestel achtte de heer Ten Cate vereist: betere opvoeding tot kritisch burgerschap (de klassen in de scholen moeten kleiner en de leerplichtleeftijd moet omhoog); daarnaast voortgezette algemene vorming binnen de bedrijven voor volwassen werknemers.

Hij stond kritisch tegenover de medezeggenschap van werknemers in het bedrijfsleven en van studenten aan de universiteiten. "Direct democratie kan slechts goed functioneren in kleine, simpele verbanden, doch bedrijfsleiding, benoeming van hoogleraren en leerstof-planning zijn te ingewikkeld, om door ondeskundigen mede-beslist te worden."

In Arnhem was: "Mens zijn, met en zonder evangelie" het uitgangspunt, de Velpsche Courant van 15 oktober bericht:

"Het Comité Levensvragen en de Gemeenschap Arnhem van het Humanistisch Verbond hadden zondagmorgen een gemeenschappelijke bijeenkomst in de Korenbeurs te Arnhem. De heren ds. D.W. v.d. Laan en R. Sluijters hielden een korte inleiding over het thema: "Mens zijn met en zonder evangelie".

Ds. V.d. Laan typeerde de mens vanuit het evangelie als een schepsel dat antwoord geeft. Hij werkte dit uit naar verschillende aspecten:

naar de natuur, waarin de mens de opdracht heeft tot bebouwen en

beheren;

in het menszijn met elkaar, waarbij de mens wederkerig antwoordend komt tot gemeenschap met anderen;

in relatie tot God, waarin de mens op God's aanroepen antwoordt.

De heer Sluijters stelde, dat voor de humanist het mens zijn niet vast ligt in regels. Getracht wordt de mens te zien, zoals deze is, daarbij vooroordelen vermijgend. De kennis over de mens neemt steeds toe, waar mede rekening moet worden gehouden. Dit leidt tot een veranderend waardebesef, hetgeen echter niet naar willekeur kan. Als deel van de natuur, de wereld en de kosmos dient de mens onophoudelijk zijn plaats in de situatie te bepalen en zijn keuze zo goed mogelijk te doen. T.a.v. deze keuze moet hij steeds de twijfel laten gelden en voortdurend kritisch blijven."

Tot slot een minder prettig bericht uit Purmerend; de Noord-Amsterdammer van 27 augustus meldt:

"De afdeling Purmerend van het Humanistisch Verbond loopt op haar laatste benen. In een circulaire aan de leden heeft de voorzitter, de heer F. van Broekhoven, meegedeeld, dat hij en zijn medebestuurders na langdurige overwegingen tot de conclusie zijn gekomen, dat zij hun functie niet langer meer kunnen waarnemen, enerzijds door gebrek aan tijd, anderzijds - en dat is wel de hoofdreden - doordat zij zo langzamerhand zijn uitgekeken op hun functies.

De bestuursleden hebben moeten constateren, dat van de leden voorlopig geen opleving te verwachten is. Met uitzondering van de voorzitter traden zij af en de voorzitter stelt nu, dat hij als eenling niet in staat is de gemeenschap Purmerend van het Humanistisch Verbond draaiende te houden.

Indien daarom nu van de kant van de leden weer geen reacties worden ontvangen zal dit het einde van de afdeling betekenen en daarmee het eind van haar vertegenwoordiging in de Stichting Huisvesting buitenkerkelijke bejaarden "Waterland", vertegenwoordiging in de Stichting voor buurt- en buurthuiswerk "Over where", vertegenwoordiging in de Commissie geestelijke bijstand stadsziekenhuis en organisatie collecte humanistisch thuisfront."